

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 20.
TELEFON Nr. 226.
Borisoși notrancați nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
Inserate
se primesc în Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SPOURI de ANUNȚURI:
La Viena la M. Dukas Nachf.,
Fax, Angenfeld & Emerle
Leber, Heinrich Schielek A. O.
postk. Nachf., Anton Orpelik,
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Skstein Bernat, Iuliu Leo-
pold (VII. Erzsébet-kürt)
Prețul inserțiilor: o serie
gamaond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și invo-
iais. — RECLAME pe pagina
2-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 12 fr.
Pentru România și străinătate
Se primum la toate sta-
țiile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Sargul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
On dnușl această: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 273.

Brașov. Joi 17 (30) Decembrie

1909.

Epilog la serbările pentru Șaguna. Revista germană din Viena, »Freistatt« (Nr. 33, anul I.) aduce în numărul ei de curând apărut, un articol cu titlu de mai sus. Este primul articol, al revistei. Interesant fiind pentru felul cum este înviată în fața germanilor amintirea lui Șaguna, resumăm articolul din »Freistatt«, prețioasa revistă socială:

...Individualitatea lui Șaguna este strâns legată de împăratul, în gândirea poporului român. »Porunca împăratului, dată prin Șaguna« au fost cuvintele de vrajă, cu ajutorul cărora s-a pus zăvor cultului kossuthian, în primăvara anului 1848, în toate cătunele românești din Ardeal...

...Când s-a urcat pe tron Francisc Iosif I. și Kossuth nu voia să-i recunoască legitimitatea, Șaguna nu s-a oprit la trimiterea unei adrese omagiale, ci s-a pus să organizeze garda națională de 15.000 oameni. Cereea organizație separată pentru Ardeal...

...Kossuth îl ținea de cel mai primejdios trădător de patrie...

...In 1849, în Olmütz, se prezintă în tăiașdată în fața împăratului. Atunci s-a pus temelie acelei adânci încrederi, ce i-a păstrat împăratul până la sfârșit, și care a fost atât de rodnică pentru români...

...Păcat că burocratismul acelor timpuri a împiedecat de a realiza ideea lui Șaguna cu unirea într-un principat independent tuturor românilor din Monarhia...

...In 1850 fu decorat și răsplătit cu titlul de baron. Șaguna explica astfel emblema lui nobilitară: struțul cu o ghiulea la picioare este simbolul vegherii și al credinței neclintite, ce a manifestat poporul român cătră Monarhul său firesc...

...In amintirea fetei scâpării de atentat a Monarhului, a înființat institutul Iosefin.

...Când a izbucnit războiul din 1859 a oferit Monarhului, în o adresă, »sângele și avutul nostru, pentru interesele Majestății Voastre«...

Programul lui a fost: unitatea monarhiei, constituții provinciale pe baze etnice, fără orice supremație de limbă, deplină egalitate confesională și națională. Ce altă față de tot ar avea acum monarhia, dacă ar fi fost primite ideile lui...

...In timpul absolutismului a început organizarea bisericească a supușilor săi.

Nu mai el a știut să mângăie pe români în desiluziile lor pe urma pactului dualist. A sprijinit atunci mișcările culturale și literare.

...Moartea lui e o pierdere generală — a zis Monarhul. In adevăr, Șaguna nu a luptat numai pentru neamul său, ci pentru ideile de libertate în genere. Ia introducerea erei constituționale în Austria are o bună parte și el... O singură mângăiere au avut românii după pierderea lui: că Maj. Sa nu le va uita serviciile credincioase, săvârșite în spiritul lui Șaguna... (Restul articolului vorbește de demonstrațiile împotriva episcopului Ignatie Pap, — pentru că acesta s-a abătut de la spiritul lui Șaguna.)

Un ostaș căzut: I. Rusu-Șirianu.

Inmormântarea.

Ioan Rusu-Șirianu, cel care mergea în rândul întâi în oastea gazetarilor români, nu mai este. Pentru noi, însă, Românii din Ardeal și Ungaria, Rusu-Șirianu nu era ostașul ales, care intră însuflețit în cea dintâi luptă, ci veteranul încercat în infrângeri și biruințe, care în fața uneia ca și a celeilalte, rămâne senin, în așteptarea biruinței celei de pe urmă.

Nesocotit de pornirea curată a sufletului, trupul lui Rusu-Șirianu a trebuit să patimească și să se istevească prin închisori și prin redacțiile din Sibiu și din Arad.

»Azi e sârbătoare mare la Arad, Rusule«, i-a zis un publicist acum câteva săptămâni. »Tocmai acum când ziarul are local nou, a trebuit să-l părăsești...«

»Bine că au apucat alții alte vremuri«. Apoi, după puțină tăcere: »Vezi tu, fereastra aia mi-a mâncat mie sănătatea...«

Și Rusu-Șirianu a căzut. Și totuși el este biruitor. Biruitor pentru noi și pentru urmașii noștri, biruitor

ca și fostul director al acestui ziar pe care îl urmează după 6 luni de zile.

Intr-o răspântie de mahala, grupuri de femei și copii scribăuși țesăptă scoaterea mortului: e mulțimea săracă, care nu lipsește niciodată să zică »Dumnezeu să-l erte«. E aceiași mulțime care s-ar fi adunat lângă sicriul lui Rusu la Arad sau la Șiria. Acolo poate că ar fi fost inimile și mai îndurerate încă...

După slujba religioasă sicriul este scos în curte și vorbește d-l Procopiu, în numele »Sindicatului ziarștilor din România.« Vorbele sale se înneacă în emoția, care îl cuprinde, amintind viața de lupte grele și nerăsplătite a lui Rusu-Șirianu și durerile noastre fără sfârșit. D-l I. Scurtu vorbește în numele Comitetului Național și al Clubului deputaților din Budapesta, arătând meritele defunctului ca om politic, ca publicist în general; mai vorbește d-l Ștefan Pop, în numele Ligei Culturale, arătând munca săvârșită de Rusu-Șirianu pe toate terenele, dar îndeosebi pentru formarea conștiințelor în cetarii de prin sate, cu ajutorul cărora a intrat apoi și el în Parlament.

Pe lângă ai săi Rusu-Șirianu a avut prin preajma sa număroși prietini între cari am observat și pe d-nii Sihleanu, S. Măndrescu, prof. universitar, D. Popovici, directorul conservatorului de muzică, P. Gârboviceanu, administratorul casei bisericilor, apoi din partea Ligei Culturale d-nii Slavici, St. Pop, Scurtu, Mircea.

Carul mortuar a pornit aproape pe inserate spre cimitirul »Pătrunjel« împodobit cu o mare bogăție și mândrețe de coroane (»Cercul românilor de peste munți«, »Clubul deputaților din Pesta«, »Partidul național«, Liga culturală«, »Minerva«, »Universul«, »Tribuna«, »Lupta«, »Sindicatul ziarștilor din România ca și cel din Ardeal, din partea familiei și rudelor etc.)

Ajungând la cimitir, după o scurtă

rugăciune, sicriul trebuia să fie scoborât. Atunci din mulțime se desluși vocea unui om necunoscut și care nu cunoștea pe nimeni altul decât pe Rusu-Șirianu... El vorbea în afară de program. Vorbia inima lui — și ceiace vorbesc inimile, nu pot să vorbească toate înțelepciunile din lume. Acesta vorbea în numele vostru, tipografi ai ziarului »Tribuna«. Și să n-aveți teamă; simțeam atunci inimile noastre calde în preajma sicriului. Și după cuvintele d-lui Cruțu, fostul vostru tovarăș de muncă, se vede că l-ați iubit mult pe Rusu-Șirianu. Vorbea în numele vostru »pauri« din preajma Aradului și în numele vostru alegători din cercul Boroșineului, biruitori odată și infrânți pe urmă — și e mult când un om poate să vorbească, cu adevărat, în numele credinței și resemnării voastre! Prin acest glas, acel care se cobora sub țărână, ne mai spunea încă odată că mântuirea ne e în voi! Imi plecasem capul, căci mi-era rușine că plâng — și numai când am auzit hohote am înțeles că plângeau toți... Poate numai fiindcă se vorbea în numele vostru... »Domnule Rusu!«

In »Dumnezeu să te ierte« rostit atunci în hohote de plâns de d-l Slavici, era oftatul, era durerea unui neam întreg.

Să-i fie țărâna ușoară!

Dar imi mai aduc aminte că tot acum câteva săptămâni același publicist îi vorbea lui Rusu de un articol al său, publicat într-un ziar care viza pe un alt ziar de al nostru.

Atunci Rusu cu o blândețe rugătoare zise: »Ai dreptate... dar vezi să nu-ți învrăjbigim...«

Și câtă vreme am fost în preajma sicriului său, mereu imi răsuna în minte: »să nu-i învrăjbigim!« Iar acum mi se pare ca și când vorbele acestea mi-ar fi fost rostite mie în clipa din urmă cu limbă de moarte, ca să le spun și altora.

Și eu le spun cu dragă inimă...

R. Cioflec.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Noemvrie.

Toamnă, tu mi-ai bolnăvit
Codru și câmpia,
Iar pe min' m'ai logodit
Cu melancolia

Toamnă, toamnă, cum îți cerni
Ploile prin ceață:
Umbra morții mi-o așterni
Peste-a mea vieață.

Și răbind tu frunzele
Una câte una,
Imi rărești bătaile
Inimii într'una...

Nicolae Brătianu.

Pacea divină.

Zelma Lagerlöff.

(Fine).

II.

In acest timp Crăciunul nu fusese deloc serbat la Ingmar.

Ingmar Ingmarson fusese căutat toată seara. Casa fusese răscolită din pivniță până în pod.

Pe urmă alergaseră pe la fermele vecine.

Cum bătrânul nu putea fi găsit, fiii și ginerii săi se răspândiră prin livezi și pe câmp. Torțele cari trebuiau să servească spre a lumina drumul bisericii la liturgia de miezul nopții, fură luate, pe furtună, pe drumuri și pe poteci. Dar vântul măturase orice urmă de pași și fluierăturile sale înăbușeau sgomotul vocilor când cineva se încerca să-l strige.

Rămaseră cu toții multă vreme după miezul nopții pe afară, pe urmă înțeleșeră că trebuiau să aștepte ziua dacă voiau să găsească pe acela care dispăruse.

La primele lumini ale zorilor, toată

lumea era în picioare în ferma lui Ingmar și oamenii steteau în curte gata de a pleca la pădure. Dar înainte de plecare, bătrâna îi chemă în sala cea mare. Ea îi rugă să se așeze pe bănci, se așeză și ea lângă masă, puse biblia în fața sa și începu să-o răsfoiască.

Și cum umilul său spirit căuta a decerne ceea ce ar fi fost convenabil să citească în asemenea momente, ea căzu asupra istoriei aceluia negustor care, mergând dela Ierusalim la Iericho, fu atacat de tâlhari.

Ea citi foarte încet și cu o voce cântând, nenorocirile aceluia sărman călător, pe care l-a scăpat caritabilul Samaritean.

Fii și ginerii, ficele și surorile, erau împrejurul ei. Ei îi semănau cu toții și semănau între ei, — înalți și greoi, cu furi urâte și bătrânicioase — căci cu toții aparțineau familiei Ingmar. Aveau cu toții părul roșu, pete roșii pe obraji, ochi albaștrii și gene albe.

Cea ce te izbea mai mult la ei, era lățimea fălcilor lor scmolentă și gesturile lor leneșe, ca și când cea mai mică efortare le-ar fi fost penibilă. Se putea, vedea cu toate acestea, după fizionomia lor

că erau oamenii cei mai de seamă din sat, că o știau și ei, că se judecau, prin urmare, superiori celorlalte persoane.

Toți fii și toate ficele lui Ingmar, scoteau suspine pe când mama lor citea. Se întreba dacă vre-un Samaritean nu întâlnise pe stăpânul fermei și-l îngrijise.

Pentru toți acei Ingmari, era tot una a perde o parte din sufletul lor sau de a vedea o nenorocire atingând pe vre-unul din familie.

Bătrâna continua a citi. Ea ajunsese în sfârșit la întrebarea:

»Care era aproapele aceluia, care căzu în mâinile tâlharilor?«

Dar, înainte ca ea să fi putut citi răspunsul, ușa se deschise și bătrânul Ingmar intră.

»Mamă, iată tata!« strigă una din fice, și nu se mai răspunse că aproapele omului era acela care îi arătase misericordie.

III.

Puțin mai târziu, dimineața, bătrâna ramă, așezată în acelaș loc, citea din nou Biblia.

Alegeri parțiale în România. Rezultatul alegerilor parțiale de luni este următorul: La Ilfov, pentru cameră, balotaj între conservator democrat și conservator carpist. În capitală de asemenea balotaj între candidații de aceleași partide. La Tutova a invins candidatul liberal I. Bontaș. La Vaslui balotaj între liberal și conservator democrat. La Muscel balotaj între liberal și carpist. În aceste trei locuri din urmă, alegerile s-au făcut pentru senat.

Cronica politică.

Budapesta, 28 Dec.

Sedința de azi (Marți) a Camerei era să fie senzațională. Și n'a fost dintr'un singur motiv: lipsirea deputaților dela sedință. S'a constituit comisia pentru bancă, alegând de președinte pe Batthiany.

Înainte de ordinea zilei deputatul Edmund Bartha cere cuvânt și vorbește despre broșura ce apăruse zilele acestea sub titlul: »Panamalele guvernului Wekerle«. Este vorba de onoarea țării, spune Bartha, și facem un păcat dacă suferim ca țeara noastră să fie ponegrită în fața străinătății ca o țeară de jăfuitori. (Kossuth strigă: »calomniile ordinare și obraznice!« Sztéryni secundează. Bartha mai spune, că în broșură este acuzat și Apponyi pentru un dar de mai multe milioane, făcut unei anumite instituții, numai ca prin asta să câștige favoarea curții.

Wekerle răspunde: Pamfletul mințește, și speră că nu este opera vre-unui partid parlamentar, care îndușmănește guvernul (!) dar guvernul nu va face proces, ci va depune actele de lămurire pe biroul camerei.

În comisia pentru adresă către regele au fost aleși 11 justhiști, 7 kossuthiști, unul din stânga, un croaț și unul afară de partid.

La propunerea lui Wekerle — motivată cu situația schimbată, după partidul guvernului odată a fost majorizat prin vot — se amână sedințele camerei pe timp nehotărât.

— Constituționalii n-au pus candidații în comisia pentru adresă, deoarece această comisie are o instrucțiune fixată, care este în contradicție cu principiile partidului. Partidul popular și cel naționalist deasemenea au refuzat a pune candidații, fără de a-și mai motiva hotărârea.

— Lukacs a spus la o cină în »Társaskör«, că a început negocierile cu Iusth. apoi a continuat cu Wekerle, Kossuth, și iarăși s-a întors la Iusth, Holló, Batthiany. Mai pe urmă a vorbit cu Fr. Nagy. În toate părțile a fost primit afabil. Dela Wekerle a aflat multe lucruri noi, în schimb însă și el i-a spus multe noi, lui Wekerle. »Greutăți obiective« încă tot mai sunt.

— Az Ujság află că Lukacs vrea să dea numai o declarație a guvernului pen-

tru bancă, pe când justhiștii pretind o declarație a Suveranului.

— »Alkotmány« spune, că singur Iusth este sincerul aderent al băncii, în întreg partidul său. Dacă el n-ar fi, ceilalți de mult s-ar fi înțeles cu Lukacs, în imbulzeala lor pentru ciolan.

Filantropia institutelor de bani maghiare.

La »Asociația regnicolară a institutelor de bani din Ungaria« a intrat, pentru a fi pertractată în adunarea ei generală, ce s-a ținut la 12 crt. o propunere interesantă. Pentru noi interesantă intr-atâta, că este analoagă propunerii ce s-a făcut la noi încă în anul 1910 din partea Delegațiunii băncilor către conferența II a directorilor băncilor române.

Anume un director executiv și un membru din direcțiune dela o bancă din Oradea-mare au propus, ca jumătate din sumele, ce le dau institutele de bani din Ungaria an de an pentru scopuri filantropice-culturale, să se întrebuițeze pentru crearea unei mari instituții filantropice cu caracter regnicolar.

Propunerea n-a ajuns a fi dezbătută intrând prea târziu, dar s-a dat spre studiere direcțiunii »Asociațiunii«.

Nu ne indoim, că va avea și ea soarta, ce a avut la timpul său, la noi, propunerea pentru înființarea unui fond cultural comun al băncilor noastre. Nu va ajunge la realizare nici când. Dacă n-a fost și nu este cu patință, din multe motive vrednice de luat în seamă, concentrarea cotei or de binefacerea ale băncilor noastre, cari formează un corp omogen, cu atât mai puțin va reuși o astfel de încercare la o organizație regnicolară, compusă din elemente atât de eterogene ca »Asociația regnicolară«. Nici n-a ajuns bine în publicitate propunerea și deja ea este combătută de înșiși unele bănci maghiare, ne mai vorbind de cele nemaghiare, cari de sine înțeles nu vor consimți să contribuie cu obolul lor pentru o instituție făcută pe seama — altora.

Nu ne vom ocupa cu motivele, ce le aduc băncile maghiare contra propunerii; acelea sunt în general identice cu cele cari au făcut la noi cu neputință crearea fondului cultural comun al băncilor noastre.

Voim numai să fixăm din acest prilej, că datele statistice scoase la iveală de propunătorii cu aceasta ocazie prezintă în o lumină puțin favorabilă filantropia băncilor maghiare. Anume conform datelor statistice oficiale, în anul 1907 au dat institutele de bani din provincie pentru scopuri filantropice culturale în total suma de cor. 1.119.000; detragând din suma aceasta rotund cor. 100.000 cota băncilor românești și numai cor. 200.000 cota băncilor săsești, totalitatea celorlalte bănci din Ungaria, între cari sunt însă numeroase bănci sârbești și slovecești, sacrifică pentru scopuri culturale-filantropice în total abia circa cor. 800.000, o sumă, ce nu stă nici decât în proporție cu capitalurile, ce reprezintă și veniturile, ce realizează aceste institute și o dovedește caracterul de întreprinderi de speculație a majorității băncilor maghiare! (»Rev. Econ.«)

STIRI.

— 16 Decembrie v.

Audiția colorată. Savantul nostru neurolog d-l Dr. G. Marinescu, a făcut o comunicare Academiei Române, tratând despre »Audiția colorată«.

Audiția colorată, este un fenomen curios, care se observă numai la anumite persoane și care consistă în aceea, că ori de câte ori își reprezintă senzațiile diferitelor sunete, ele le asociază în conștiință cu reprezentarea unor anumite culori, totdeauna aceleași, la aceeași persoană.

D-nul Dr. Marinescu, care a avut prilejul de a studia în ultimul timp două cazuri de audiție colorată, — în lumea științifică este cel dintâi, care a avut ideea, ca cu ajutorul unui pictor, să fixeze pe diferite planșe culorile, cu cari persoana ce a servit la experiență, asociază de obicei sunetele corăspunzătoare, literelor alfabetului. — Vocala *i* este întovărășită de pildă de o culoană de culoare neagră, vocala *a* evoacă o pată cenușie de o anumite tonalitate. Pentru cuvinte întregi corespund pete mai mari, în compoziția cărora precumpănește culoarea pe care ar evoca-o sunetul cel mai accentuat sau cel mai strident din cele ce alcătuiesc cuvântul. De aceea nume proprii ca Paris, Roma, cari într-o limbă se pronunță într-un fel, intr-alta altfel, rechiamă culori diferite, după limba în cari sunt rostite.

Explicația acestui fenomen este foarte interesantă; nu avem a face cu o sugesție trecătoare, arată d-l Dr. Marinescu, ci cu un fenomen anormal dar permanent, — o sinestezie. S-a căutat legea, după care s-ar face aceste asocieri și s-a găsit că asocierea se face între sunetele și culorile, cari au un efect asemănător asupra noastră. (S. e. culorile deschise s-ar asocia cu sunetele ascuțite, fiindcă și unele și altele lasă o impresie iritantă, neplăcută). Totuși sunt cazuri, când cuvinte cu înțeles foarte neplăcut se întovărășesc de culori inofensive și astfel desmint această explicație.

Ar fi greu de stabilit proporția în care se întâlnește acest fenomen anormal. Îl găsim foarte des la copii (32%). La cei mai mulți dintre ei dispăre însă cu vârsta, mulțumită acțiunii inhibitive a unei voinți întărite și disciplinate, care desparte senzațiile auditive de reprezentările vizuale și le face să rămână izolate în conștiință; iar la cari n-a dispărut, e dovada unei slăbiciuni de voință. Îl mai întâlnim și la oameni maturi cari nu l-au avut în tinerețe și ei îl datorează influenței distrugătoare a abuzului de alcool, care i-a adus la același rezultat: degenerarea voinței (cazul Verlaine, Baudelaire, Hoffman și altele.)

Chestia audiției colorate poate fi privită și din punctul de vedere al literaturii.

Simboliști-decadenți din străinătate și dela noi, în lipsa unei originalități firești, întrebuițează adesea artificialul singular de a înșira nume de culori, cu intenția, ca ele să evoace idei și sentimente, cu cari sunt date ca asociate. D-l Dr. Marinescu a citat versuri franțuzești și românești, caracteristic alese, dar ca medic s-a ferit să tragă vre-o concluzie literară. Concluzia însă se impune dela sine. Dacă versurile sunt sincere, avem a face sau cu manifestarea unei voințe întârziată în dezvoltare, sau cu efectul patologic al unei abrutizări și în amândouă cazurile cu stigmatul degenerării. Dacă versurile nu sunt sincere, cum se întâmplă adesea, avem a face cu șobolșii de a copia modele exagerate și bolnăvicioase ale străinătății. — (St. St. — C. L.)

Pentru Pomul de Crăciun al întemnițaților primim prin d-l preot M. Micu 9 cor. colectate dela următorii d-ni: Moise Micu 2 cor. Dr. P. Nistor 2 cor. Nicolae Râmbeș 2 cor. Maria A. Nistor 1 coroană, Reveica Vodă 1 cor. George Nicoară 1 coroană.

Mai primim dela d-l Aurel Nistor preot Arpătac 2 cor. și dela societatea studentească din Viena »România Jună« 5 Cor.

Rectificare. În n-rul 263 a. c. a apărut, (după ziarurile maghiare — Red.) în prețuța »Gazeta Transilvaniei«, între știrile zilei, sub titlul »Un pungaș român«, o știre greșită și anume, că »pungașul vânduse pădurile din comuna Sănmărtinul Sărat, luând dela țărani o anticipație grasă totodată făcând promisiuni serioase fetei preotului«. Față de acestea declar, că preot cu familie sunt numai subșcribul, iar la mine numitul pungaș nu a fost niciodată nici cu copila mea nu s-a întâlnit, de oare ce copila mea petrece în Turda de astă toamnă. Anticipație grasă a luat numai dela un țaran: 210 cor. — Rog deci onorată redacțiune a rectifica știrea în sensul acesta, precum și pe alte ziare cari au reproduș știrea greșită. Sănmărtinul-Sărat 25. Dec. 1909. — Cu deosebită stimă Elin Hrișanu preot gr. cat.

Cadoul de Crăciun — 10 milioane. O dovadă de favorabila situație financiară a Statelor-Unite, e frumosul dar de Crăciun în valoare de zece milioane dolari, pe care trustul oțelului l-a făcut anul acesta angajaților săi. Șesezeci de procente le primără funcționarii în bani gata, iar restul în acții.

1.750.000 pentru un ziar. Cu prețul acesta a fost cumpărată proprietatea ziarului ceh radical »Narodni Liszt«, de către o societate pe acțiuni.

Timbre nouă în Austria. Cu 1 Ianuarie 1910 ministerul de finanțe va pune în circulație nouă timbre și anume cu valoare de bani: 1, 2, 4, 10, 14, 20, 24, 25, 26, 30, 40, 50, 64, 72 și 88, și coroane: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 20 și 50. Timbrele vechi din emisia 1898 se pot întrebuița numai până la 31 Martie 1910.

Fabrică de mărghăritare. D-rul Nișikawa membru în administrația pescăriilor japoneze, a găsit un mijloc de a sili stridiile

Era singură. Femeile o părăsără pentru a se duce la biserică, bărbații pentru a se duce să vâneze ursul.

Îndată ce Ingmar Ingmarson mănca și bău bere, voi să ducă pe fii săi în pădure.

E o regulă stabilită că omul trebuie să omoare pe urs, ori unde l-ar întâlni și ori când.

Pentru ce să menajeze po acest animal, de oarece mai curând sau mai târziu el nu cruță nici un om nici dobitoc pentru a-i mânca carnea?

După plecarea alor săi, bătrâna fu cuprinsă de o mare grijă și începu a citi pentru a se liniști. Ea începu a citi ceea ce servea de text, în ziua aceea, la cuvântarea pastorului, dar se opri la aceste cuvinte: »Pace pe pământ, între oameni bunăvoire«.

Stetea nemișcată și fixa acest rând cu ochii săi slăbiți. Din când în când suspina. Ea nu citi mai mult; se mulțumi să repete de mai multe ori cu vocea trăgănată: »Pace pe pământ...«

În același moment, fiul său cel mare intră:

— Mamă! șopti el...

Ea îl auzi, dar nu ridică ochii de pe carte pentru a întreba:

— N-ai fost la pădure?

— Da, răspuse el mai încet încă, am fost.

— Apropie-te de masă, reluă ea, să te văd.

El se apropie. Când îl privi, ea băgă de seamă că el tremura.

Trebu să se rezeme de masă pentru a și ascunde tremurarea mânilor!

— Ați omorât ursul! întrebă ea. De data aceasta, el nu putu răspunde: se mărgini a clătina din cap.

Bătrâna se ridică și făcu ceea ce nu făcuse del. copilăria fiului său.

Merse spre el, îi atinse brațul cu o mână mângăietoare, îl lovi încet pe obraz și-l arase spre ea.

Luându-i mâinile într-ale sale:

— Spune-mi ce s-a întâmplat, fiul meu.

Băiatul recunoscu mângăierea, care îl consolase de atâtea ori în copilăria sa, când era nenorocit și se simți atât de emoționat încât isbucni în lacrimi.

— Ghicesc că s-a întâmplat ceva tălului tău, șopti ea.

— Da, dar e și mai rău, suspină el

— Mai rău?

Băiatul plângea mai tare, el nu se putea stăpâni. La sfârșit, el ridică mâna sa puternică și desemna ceea ce ea tocmai cetea:

»Pace pe pământ!«

E vorba de asta? întrebă ea.

— Da, răspuse el...

— E vorba de pacea Crăciunului?

— Da.

— Am violat pacea Crăciunului?

— Da.

— Și Dumnezeu ne-a pedepsit?

— Dumnezeu ne-a pedepsit.

În sfârșit află ceea ce se petrecuse! Se urcaseră la vizuina ursului, și îndată ce zăriseră grămada de crăci, se opriseră pentru a-și încărca puștile. Dar înainte ce ei să fie gata, ursul se repezi asupra lor.

El nu privi nici în sus, nici într-o parte, veni drept spre bătrânul Ingmar și-i dete în cap o lovitură de labă, care trânti pe sărmanul în ca o lovitură de trăsnet. Nici unul din ceilalți nu fu atins de urs; el trecu printre ei în goana mare și fugi în pădure.

IV.

După prânz nevasta și fiul mai mare al lui Ingmar Ingmarson se duseră la biserică pentru a anunța preotului știrea morții. Fiul vorbea. Bătrâna mamă îl asculta cu o figură nepăsătoare.

Pastorul era așezat la biroul său.

Avea registrele în față. El înscrise moartea lui Ingmar. O făcu foarte încet; voia să aibă timpul de a cugeta ceea ce trebuie să spue văduvei și fiului, — căci era vorba într'adevăr de un caz cu totul particular.

Tânărul îi povestise cu sinceritate ceea ce se petrecuse, dar pastorul ar fi vrut să știe, cum considerau lucrurile cei doi vizitatori ai săi.

Erau oameni atât de extraordinari acești Ingmari.

Când pastorul închise registrul, fiul zise: »Aveam intenția de a anunța pe d-l pastor, că nu voim discurs funebru pentru tatăl nostru«.

Pastorul își ridică ochelarii pe frunte și întrebă cu privirea pe bătrân.

Ea era liniștită. Invârtea batista pe care o avea în mână.

să fabrice mărgăritare, în formă de sferă sau de picătură. Până acum se știa, că atârările fac pe stridii să fabrice mărgăritare, dar nu se isbutise a le căpăta rotunde. Nișikawa a aflat mijlocul cel bun, abia după zece ani de cercări neizbutite, tocmai în ajunul morții. Acum s-a făcut o serbare în cinstea bărbatului de știință și s-au adus înaintea oaspeților stridii vii în cari au găsit mărgăritare adevărate rotunde. La fabrică mantaua vietății.

Invitare. Comitetul filial din Dej al Societății pentru fond de teatru român va da în 9 Ianuarie 1910 st. n. la hotel Europa o reprezentație teatrală. Venitul curat este destinat pentru trebuințele societății.

Se va juca »Distrații« comedie într-un act de A. Kotzebue și »Otrava femeiască« comedie într-un act de N. Țințariu.

Tinerimea română universitară din Dej și jur aranjază cu această ocaziune petrecere cu joc. Prețul de intrare separat 1 cor. de persoană.

Sarah Barnhardt a scris o nouă piesă »Un cœur d'homme«, care s-a reprezentat la »Théâtre des arts« din Paris. În noua ei lucrare dramatică, scriitoarea pune problema, că un bărbat trebuie să se căsătorească abia în epoca de maturitate, după ce a căpătat destulă experiență. E tocmai contrarul tezei pe care o pun alți autori amatori de paradoxe psihologice.

Necrolog. *Cristina Ghimbășan născ. Gütlinger*, membră fondatoare a reuniunii femeilor gr. cat. române din Făgăraș și-a dat biandul său suflul în mâinile Creatorului, astăzi la 6 oare în anul al 66-lea al etății sale. Făgăraș, la 27 Decembrie n. 1909.

Jubileul cutiilor poștale. Zilele acestea se vor împlini 350 de ani de când s-au introdus cutiile poștale. După tradiție, Parisul s-a folosit de prima cutie poștală, pusă în stradă, la dispoziția publicului. În secolul al XVI-lea cutiile poștale au fost introduse în Italia. Dar poliția se îndelețnicia cu nobila meserie de a ridica scrisorile și a le ceti și a expedia la destinație numai pe cele inofensive. În 1776 s-a introdus la Berlin prima cutie poștală, o sută de ani după ce s-a introdus la Paris. La început publicul a privit cu neîncredere, ba chiar cu antipatie această inovație, până când încetul cu încetul, organizându-se un serviciu serios de poștă, ea a putut intra în grațiile publicului.

Testament pe o carte poștală. Tribunalul din Paris a avut să decidă zilele trecute într-un interesant proces de moștenire: Un german din Nauheim, care suferia de inimă, a scris unei cântărețe franceze, Rousselet, următoarea carte poștală ilustrată: »Îți mulțumesc din inimă pentru frumoasele cântări, cari mi-au alinat mult suferințele. În fața morții mele îți dăruiesc întreaga-mi avere în valoare de peste un sfert de milion. Ea e depusă la Credit Lyonnais. — Bucuria cântăreței n-a fost mică. Când colo ce să vezi!? Tribunalul a declarat de nelegal testamentul, de oare-ce pe cartea poștală nu era indicat locul unde s-a scris?!

— Il vom îngropa într-o zi de lucru, nu într-o Duminică, urmă fiul.

— Da, da, zise pastorul. Dar fi venea ameteală. Cel bătrânul Ingmar să fie înmormântat fără să se bage de seamă. Locuitorii parohiei să nu fie așezați pe străzi pentru a vedea trecând cortegiul, când cosciugul va fi dus la biserică!

— Nu vom face praznic.

— Da, da, mai răspuse pastorul.

El nu mai putea adăoga nici un cuvânt. El înțelegea importanța pe care o avea pentru astfel de oameni masa de înmormântare. Știa cât de mult consola pe văduve și orfani faptul că puteau organiza o masă măreață!

— Nu va fi nici un cortegiu, frații mei și cu mine numai.

Pastorul îndreptă spre bătrână o privire întrebătoare. Putea ea fi de aceeași părere? Se întreba dacă fiul exprima voința mamei?

Ea stetea acolo liniștită și nepăsătoare

— Copotele nu vor suna; cosciugul nu va fi de metal. Voim ca lucrurile să se petreacă astfel, mama și cu mine, dar voim să știm dacă d-l pastor nu găsește că e nedrept acest lucru.

Pastorul sta tăcut; femeia reluă cu

Să vă feriți de pungași de elită.

O poveste adevărată.

(Fine).

În dimineața următoare sculându-mă mai de timpuriu, spre marea surprindere, văd lângă el un revolver și mă umplu frica. Cum a ajuns în posesiunea armei nu știu, deoarece cât am umbat împreună nici un fel de armă la el n-am observat. În liniște punându-mi în rând toaleta, am eșit la larg și de aci spre Habermann la dejun. Într-un târziu sosește și Doctorul tot în mondurul de eri, cu observarea că acum avea un guler curat și peste umăr, din dreapta spre stânga, o eșarpă treicoloră, lată ca de trei degete. Se așeză la masă unde luă și el dejunul apoi plecarăm care încontro fără de a ne mai întâlni până la oarele 1 p. m. la »Impăratul Romanilor« unde dinpreună cu alți prietini luasem masa. El ca mai târziu sosist, luă loc la altă masă și Doamne că bine a fost! Strigă chelnării, comandă să-i aducă ceva de mâncare, timpul însă cam înaintat fiind, gleich, gleich fu răspunsul. Ei! dar Doctorul nu putea să-și stămpere foamea cu gleich-ul neamțului. Deodată și pe neobservate să aude un sunet strident, echoul diferitelor obiecte dinprejur, și în public se făcu o tăcere momentană. Ce se întâmplase? Doctorul palmuește pe cel cu »glai-huic« și încă așa de aspru încât apă roșie dete din gura chelnului, iară eroul nostru așa împodobit cum era, aștepta în liniște mâncarea ce comandase. De aci nu l-am mai văzut până la oarele 5 d. a. la »Habermann« unde l-am aflat șezând la o masă cu câteva sticle de șampanie, 3 goale și 2 pline. Pofțit, mă așez și eu aci spre ai ajuta la potrivirea restului. Voiam însă să știu cum a ajuns la așa beutură scumpă și îi și fac întrebarea. Ei! dom'le, așa-i omul cu prietini, dintre cari unul de bucurie că după timp îndelungat ne vedem iarăși și în cinstea momentului, dispuse acestea 5 sticle, dintre care cu durere după cum vezi, 3 is goale; le golirăm noi doi apoi se depărtă la afaceri, cu promisia de a se reîntoarce.

În vorbele noastre mai la loc la masa noastră un căpitan român cam înaintat în etate cu care nolle volle aveam să facem cunoștința, cea ce s-a și întâmplat. Ne mai întreabă căpitanul și despre ubicațiunea noastră, ba separat pe doctorul că numai din prilejul festivităților s-a abătut pe la Sibiu ori că are și alte afaceri?

Să mă credeți, d-le căpitan, că numai dragostea de neam m-a făcut ca să-mi întrerup călătoria prin Bănat și să grăbesc aici, spre a vedea frumșetea »spozitei« și să particip și eu la bucuria românilor noștri din aceste părți! Am umbat mult d-le căpitan. Am fost prin Anglia, Franța, Italia, pe iarnă am de gând să cercetez Rusia, iară în vara următoare voi merge la expoziția universală din Saint-Louis. Așa-i că e frumoasă Italia, d-le doctor, îi întrerupe căpitanul? E Paradisul Europei, d-le căpitan! Posezi dară limba italiană d-le Doctor după cum se vede? Și cum nu! Și veteranul căpitan o dete cu italiană, iară Doctorul făcea numai din cap, ca și cail în luna lui August, va să zică el nu știa »boabă«. Văzând această scenă neașteptată »făcându-mi coada celac« mă trăsese în societatea lui nenea Petru Cai-ciunariu, cu coada ochiului însă eram la masa noastră, de unde acum se depărtă

mai multă vioiciune: »Voi spune d-nului pastor că dacă soțul meu nu s'ar fi suons regelui sau legoi, el ar fi avut totuși o înmormântare onorabilă, ca și tatăl său, căci Ingmarii nu se tem de nimic și nu se întorc din drumul lor pentru nimic. Dar Dumnezeu a vrut, ca pare-a să domnească la Crăciun între oameni și dobitoace, și acel mizerabil animal a respectat comandamentul lui Dumnezeu. Cât despre noi, l-am violat, și iată pentru ce Dumnezeu ne pedepsește acum. Nu se cuvine să facem pompă«.

Pastorul se ridică și se apropie de bătrână: »E bine ceia-ce spuneți, strigă el, și vă vor face dorința«.

Și numm se apropie inconștient, ea și când și-ar fi voroit lui însuși:

»Ingmarii sunt oameni nobili«.

Bătrâna tresări la aceste cuvinte.

Ea apără un moment pastorului ca simbolul viu al întregii familii.

El înțelese, ceia-ce, de secole, făcuse din acei țărani taciturni șefii întregii parohii.

— Aparține Ingmarilor de a da bunul exemplu, zise el. Ne aparține tuturor să arătăm ca suntem umili și supuși în fața lui Dumnezeu.

și căpitanul fără de a mai da mâna cu Doctorul! Minciuna stricase prietini!

Repede mă reîntorsei la locul meu iară Doctorul cu o față sarbădă îmi zice: vezi dom'le cât e de rău când dai de oameni cum fu și căpitanul nostru, el începu cu mine o italienească din vremea veche, ceia ce acum nu se mai aude, și cu asta mă aduse în perplexitate.

O fi d-le Doctor, dară întru cât îmi mai aduc aminte de când învățasem și eu aceea limbă — acum uitată — căpitanul vorbește foarte corect, cum vorbești d-ta însă nu știu, că nu te-am auzit, îi reproșai eu!

Pe când vorbeam astfel, cineva îl trage de mânecă. Și cine era acel cineva? Unul dintre cei șase (bucovineni) cu bandă tricoloră la chipiu îl chiamă la o parte spunându-i ca să-și depună eșarpa și să se piarză de p-aci că-l caută dela poliție. Și cu asta ne despărțirăm fără de a-l mai vedea până în luna lui Decembrie acelaș an — Eram acasă în chilia de dormit, unde îmi era și cancelaria, ca să cruț lemnele atât de scumpe, între oarele 11—12, când prin geamuri zăresc două negrețe. Merg la fereastră recunosc ambele mutre, una era a așa zisului Dr. Aurel Georgescu soțul meu de călătorie la festivitățile dela Sibiu; sosise acum de cătră Bocșa peste Rafna, Bărbosu de unde fu expeditat într-o caleașă frumoasă în societatea unei d-șoare până la Dulău și de aci apoi la Visag.

Deși purtarea lui nu-mi chiar convenia, totuși venerațiunea și stima ce o păstrez cătră cel ce i-a subscris certificatul, mă făcea să-l stimez mult. Deci fără de ezitare îi is în cale și-l potfesi la mine, unde dispun să i se aducă și calabalacul, care consta din câteva gulere, o mangetă nelăută și câteva bucăți de pietri mineral învăluite într-o maramă murdară.

Atâta tot!

Îi ofer o chilie separată și întreaga provădere până ce-și va isprăvi scrutările pe aici.

Presupunând că are ceva ideie despre geologie, l-am purtat pe la lemnele petrificate — unul e de un metru în diametru — i-am arătat scoici de mare petrificate. Se uita la ele, dar ca să aibă cunoștință despre fazele prin care trebuie să treacă un corp până la petrificațiune, vorbă să fie, era mai puțin decât un zidar.

În seara primă am făcut ospăț în cinstea d-lui doctor, cu care ocaziune a regretat mult că nu e un clariv ori că cel puțin să-și fi luat flauta cu sine, să ne delecteze. Dar pe lângă toate ne-a surprins cu o cântare: »Of! Of! Inimă cât ești tu de sarbădă«. Cântarea mergea tare frumos și neted așa încât a trebuit să ies puțin afară.

A doua seară n-am continuat de oarece își propusese ca-n ziua III-a dimineața să plece spre Furlug. Așa de data asta ne-am culcat mai de timpuriu.

Eu îngrijat ca oaspele meu să nu apară cumva nemulțumit, mă scol de noapte, dispun să i se aducă apă caldă pentru picioare și ciorapi curați, să se pregătească dejunul.

Pe când era de jumătate îmbrăcat, am intrat la el. Se preumbla prin chilie cu capul plecat și desperat. Dar cei d-le Dr. pare că nu țis-toate oile acasă, îi zisei. Nu părinte, au mai mâncat lupii din ele, fu răspunsul. Vedeți și el că a trecut vremea greerului, și furnicile îl luaseră la ochi. Mă retrăseiu apoi în dormitor spre a mă face și eu gata. Când dau să-mi acăț orologiul, ia-l dacă ai de unde, și fără de a presupune ceva rău despre d-l Doctor, întru de nou la el și-i pun pe masă 4 coroane ca să mai aibă de drum până ce va ajunge pe la Lugoș, unde spunea că are mulți pretini. Și cu asta ieșii afară ca să povestesc căsenilor de cele întâmplate fără de a dubita cătuși de puțin despre onestitatea Drului; pe toți îi prinde mirarea că cum a putut pieri orologiul. Neliniștit cum eram, dar rezolut, întru de nou în dormitor și află orologiul la locul său, iară pe Doctor îl aud cântând. Deschid ușă și îl văd plin de bucurie, așa încit puteai prinde iepuri cu el.

Gata de drum, pe când isprăvirăm și cu dejunul, sosi și trăsura. Se sui și hai, mână băiete, la câțiva pași îi ies înainte câteva muieri rugându-l să se abată la ele că au un bolnav. Nu stete mult pe gânduri; fiind și cam rece, se dete jos și după spusele mamei, până în chilie făcu diagnosa bolnavului, și-i prescrie ceva medicamente de casă. Pentru osteneală primindu-și onorariul, se sui în trăsura continuându-și drumul. Mai departe se știe de prin gazete ce a pătî și cum la Brad a fost aflat de fals certificatul ce-l avea.

În vara anului 1906 mai înainte de a pleca la București pe adresa ce o aveam de la el, mă adresez la Nr. 6 din Calea

Sfinților unde zicea că locuiește mama sa cu cele două surori. Gândeam adecătele să fac contra Sf. Scripturi, să pretind înăpoi ce-am dat, dar mi s-a sfeclit, căci la Nr. 6, Calea Sfinților în București — mi s-a răspuns — nu erau atari porodițe.

Cu toate acestea mergând cătră Constanța, într-un cupeu cu mine mai erau doi bucureșteni, un oficer și un civil, și acelora le povestesc întâmplarea mea cu Calea Sfinților. Într-altele știură să-mi spună cumcă un Dr. Aurel Georgescu — ei erau doi frați — s-a sinucis în Serbia. Ei! dar Georgescu meu nu mai trecuse munții, ci umbla din coace în colo, prin cel Ardeal, până ce cătră toamnă îl așezară în temnița din Brașov, de unde cred că abia va fi scăpat acum, ajungând iarăși la lingură și ciocan.

Dragostea de neam, numeroasele fotografii ce le avea de la familia distinsă, mie în parte cunoscute, m-au făcut să dau atâta atențiune acestui om care părăsindu-și profesiunea, află de mai bună starea parazită, fără de a se cugeta cumcă aceasta va avea pentru dânsul un tragic sfârșit.

Delavisag.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 29 Dec. Ziarul engles »Times« scrie că banca națională maghiară nu prea se va putea înființa, deoarece toate cercurile financiare din țeară sunt în contra ei. La sprijinul finanțelor apusene și mai puțin pot conta maghiarii.

București, 29 Dec. La înmormântarea lui Rusu-Șirianu, clubul parlamentar român a trimis următoarea depeșă:

D-nei Lucreția Russu, București.

»O lacrimă fierbinte la mormântul fostului tovarăș de luptă. — Soldații cad, dar idea va învinge«.

A asistat multă lume, printre cari am remarcat pe d-l Tache Protopopescu senator, care a depus o jerbă de flori. De asemenea au depus jerbe de flori d-l și d-na Sihleanu, d-na Gogu Cantacuzino și d-na Delavrancea, apoi pe d-nii N. Dumitrescu Câmpina directorul-proprietar al ziarului »Universul« și Ion Popescul prim-redactor, Ion Slavici, d-l prof. Dr. Obreja, Birăuț directorul ziarului »Lupta« din Budapesta, precum și un număr public.

POSTA REDACȚIEI.

I. Cl. I. Redacția n-a primit compozițiile d-voastră. Sunteți nedrept așadar așteptând recensiune. În contra unei persoane apoi în special numai atunci v-ați putea plânge, dacă ați fi trimis ceva pe adresa ei în special.

Cl. Există nu numai o »bunăcuviință ziaristică«, ci și o »bunăcuviință de colaborator apreciat«.

D-șoara V. N. Blaj. Dați-ne voe să lăsăm publicarea pe numărul de Joi. Multe, multe, multe etc... S-ar fi putut oare ca d-șoara V. N. să lipsească din ceata acelor gentile d-șoare, cari »tac și fac« de câte ori e vorba de un lucru nobil și frumos? Nu.

Benic. Este directorul ziarului »Adevărul« din București. Ajunge atât, în adresă.

Dr. N. R. Șeica-mare. Cum am putea cere plată pentru acel mic serviciu de la cine a dat o sumă așa de frumoasă pentru pomul de Crăciun?

Dr. D. R. Ni se pare, nu putem da acelaș răspuns...

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Râm.

Redactor respons.: **Dr. Sever Dan.**

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Dela Tipografia „AURORA“ A. Todoran din Gherla-Szamosujvár

se pot comanda următoarele cărți apărute în edițiunea proprie :

C. f.		C. f.		C. f.		C. f.	
4.—	Predici pentru Dumineci tom. I. de Iustin Popfiu	—20	Gruia lui Novac	—16	și în procesiuni. Compusă de 2 preoți Murășeni din dieceza gr. cat. a Orădii mari	—44	Micul mărgăritar sufleteșc. Carte de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari, frumos ilustrată. Prețul unui exemplar legat
3.—	Cuvântări bisericești la toate sărbătorile de peste an de I. Papiu	1.30	Horia lui Pinteza Viteazul	—38	Pop Reteganul	—20	50 exemplare legate
3.—	Cuvântări funebreale de Ioan Papiu	1.30	Ionel. Educațiunea unui bun copil. Carte pentru părinți și alți educatori de Vasiliu Gr. Borgovan (cu preț redus)	—12	Probă de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebeue, localizată de Irina Sonea-Bogdan	8.—	10 exemplare legate
—80	Catechese pentru pruncii școlari de Tit Bud	1.30	Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv de Vasiliu Gr. Borgovan (preț redus)	—60	Probitatea în copilăria. Schițe din sfera educațiunii după Legouvé	14.—	
—80	Manual catehetic pentru primii ani școl. de B. Raț	—30	Influința mândriei. Novelă de P. C. Z. Rovinar	—50	Reguli și sfaturi bune pentru pruncii școlari de Aron Boca Velchereanul	—16	
—80	Dumnezeiasca liturgie a celui dintru sânti părintelui nostru I. Chrisostom de I. Boroș	—16	Impărăția țiganilor de Aron Boca Velchereanul	—30	Renașterea limbii române de Gr. Silași fasc. II și III, fește-care costă 80 fil. Ambele	—20	
—20	Bugăciunea D-loi Tatăl nostru es-plicată pe scurt de I. Boroș	—20	Jocul sătenilor români	—50	Românul în sat și la oaste de I. Pop Reteganul	—20	
—20	Sfântul Antonie de Padua sau pă-neza săracilor	—20	Leonat cel tânăr. Istoria în ver-suri de I. Pop Ret.	—30	Sfaturi de aur sau calea cătră fe-ricire de A. B. V.	—20	
—20	Istoria P. C. V. Maria dela Nicula Izvorul îndurării sau Paraclisul P. C. Vergure Maria însoțit de mai multe rugăciuni frumoase	—16	Lira Bihorului. Balade populare de Antoniu Pop	—50	Sf. Rozariu de R. Cupar	—20	
—16	Zidirea lumii. Adam și Eva și cele 12 Vineri mari	—30	Lira Sionului sau cântarea sărbă-torilor. Poezii religioase-morale luate după S. Scriptură de A. B. V.	—16	Suspini și Zămbire. Poezii în proză de Antoniu Pop	—20	
—30	Amintirea din Grecia de Teodor Bulc preț foarte redus	—40	Merinde dela școala sau învăța-turi pentru popor de G. Popa (preț redus)	—16	Starosteale, adevă datni dela nun-țile rom. Ardeleni	—20	
—40	Schițe din Italia de T. Bulc preț foarte redus	—80	Miseriile sociale. Novelă de Paulina Rovinar	—30	Sfârșitul lumii sau vorbirea lui S. Ioan teologul cu Dumnezeu	—12	
—80	Bocete, adevă cântări la morți de I. P. Reteganul	—30	Minunile P. C. Verg. Maria	—24	Țara norocului de A. Boca Velchereanul	—12	
—30	Buchetul. Monolog comic de Ena Cabalistica sau Carte de noroc	—24	Musa Someșană. Poezii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bugnariu	—16	Țiganul în rai de Aron Boca Velchereanul	—12	
—24	Cântul în școala poporală de Iuliu Pop	—60	Numerii 76. și 77. Narațiune isto-rică după Wachsmann de P. Tanco	—16	Țiganul și magnatul de Aron Boca Velchereanul	—12	
—60	Cartea Sf. Antoniu de Padua cu ru-găciuni pe 9 Marti, broșurată 30 fil., legată frumos	—40	Nopti de iarnă. Novele. Tom. I. de G. Simu	—40	Țicic bisericesc de Tit Bud Vicar (preț redus)	—16	
—40	Carte ilustrată de G. Simu	—50	Novela. Tomul I. de Vasiliu Ranta Butioescu (redus)	1.20	Trandafiri și violele. Poezii popo-rale de Ioan Pop Reteganul	1.50	
—40	Cartea plugarilor sau povestiri eco-nomice despre grădinarit, econo-mia câmpului, creșterea oilor etc.	—50	Nu mă uita. Versuri funebreale și iertăciuni	1.—	Zina Câmpiei de Aron Boca Velchereanul	—60	
—50	Casa fermecată de Elena Fabian comedie într'un act pentru copii	—40	Omul. Noțiuni din anatomie și fis. de G. Cătană	—16	Dr. Pteancu și Bichigean. Grama-tica latină pentru cl. I și II. gimnazială	—16	
—40	Secretul castelului sau pățania du-hului necurat de Teodor Te-nus, trad. de A. Todoran	—50	Omul și lumea. Cântări funebreale de Aron B. Velch.	—16	Dr. ăteancu și Bichigean. Carte de cetire latină pentru cl. I și II. gimnazială	1.80	
—20	Cântăreata, novelă de Dem. Dan	—50	O porție de vinars sau cum a urât Moise Moldoveanu vinarsul	—20	Rezultatele filozofiei de I Papiu	2.20	
—30	Chiuituri de cari strigă feciorii în joc	—40	Opasuri. Cât cioplite cât pilite și la lume împărțite de Ioan Pop Reteganul	—50		—50	
—40	125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc	—24	Cartile de joc de A. Kontor. tradusă de A. Todoran	—80			
—24	Codrean craiul codrului de G. Simu	—30	Patimile D-lui și Mântuitorului Nos-tru Iesus Christos	—30			
—16	Cu vârful pecei. Scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop I. Monologe. II. Humor și sa-tiră foarte petrecătoare	—30	Pământul fericitorilor și milostenile pentru cei morți	—30			
—80	Din poveștile lui Esop de Aron Boca Velchereanul	—40	Povestiri evlavioase sau viața sfin-ților	—30			
—16	Dialogul țiganului cu S. Petru în poarta raiului de Aron Boca Velchereanul	—50	Păcaia și Tândală de George Cătană	—30			
—50	Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rus	—16	Parinteie Nicolae. Schițe din viața preoților de G. S.	—16			
—60	Doine, lacrimi și suspine	—30	Pietatea poporului român sau ver-suri evlavioase pentru cei ce merg la mănăstire, locuri sante	—20			
—16	Zile negre de Petrea dela Cluj	—30		—20			
—3	Feciorii în proză și poezie de George Simu	—40		—20			
—40		—40		—20			

Calendarul „AUROREI“ pe anul 1910. Prețul unui exemplar spedit franco cu posta 50 fil., 5 exemplare 2 cor.
 Tot de aici se pot procura și alte cărți literare și școlare române sau străine apărute ori și unde cu prețurile originale — fără urcare de preț.
 Tipărituri școlare și alte tipărituri oficioase se află în deposit, precum și totfelul de recuizite pen ru școală și cancelarie.
 Catalogul se trimite gratis și franco ori și eni.

Publicațiune.

Subscrisul aduc la cunoștința On public, că pun sore vânzare din mână liberă, casa sub Nr. 580 din Zărnești, pe care nu este intabulată nici o datorie; foaia de posesiune din Zărnești Nr. 2970, precum și 11 părțile de pământ. De casă se mai ține o grădină în mărime de 401 st □ plantata cu pomi roditori aproxima-tiv 80

Doritorii de a cumpăra să pot informa numai dela proprietar.

Bolesch Heinrich,
 notar comunal în Ghimbav.

Cursul la Bursa din Brașov

Din 28 Decembrie n. 1909.

Renta ang. de aur 4%	113 75
Renta de aur ung 4%	2 55
Impr. câșt. ter. ung. în aur 3%	82 45
Impr. câșt. fer. ung. în argint 4%	3 25
Bonuri rurale croate-slavone	94 —
Impr. ang. cu premii	216 85
Leuri pentru reg. Tisei și Seghedo	152 75
Renta de hârtie austr. 4 1/2%	94 95
Renta de argint austr. 4 1/2%	94 95
Renta de aur austr. 4%	1 7 20

Renta de corone austr. 4%	94 95
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	85 45
Losurfi din 1860	172.—
Acțiil de-ale Băncei ang. de credit	788 80
Acțiil de-ale Băncei austr. de credit	671.25
Acțiil de-ale Băncei austro-ang	1772 —
Napoleondori	19 13
Mărci imperiale germane	117 80 1/2
London vista	240 80
Paris vita	95 57
Note italiene	95.05

Cursul pietei B. Brașov.

Din 29 Decembrie n. 1909

Bancnote rom. Comp.	18 78	Vând.	8 86
Argint român	18 70		18 80
Lire turcesci	21 50		21 80
Seris. fonc. Albine 5%	100 —		101.—
Ruble Rusesci	253.50		255.—
Napoleondori.	19 06		19 16
Gaibeni	11.20		11 40
Mărci germane	117.—		117.50

ANUNCIURI

(insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrișe administ. în cazul pu-blicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ ca să creșce cu cât publicarea s. face mai de multe-ori.

Admi istr. Gazetăi Trans.

INSTRUCȚIE

de a găti bucate

dă Doamna **MARIE ROTH** Brașov, Strada Nouă de sus Nr. 5. (883,3-3.)

Cine vrea de sărbători să aibă haine bune să vie în

Prăvălia de croitorie

bărbătească civilă și militară, Brașov, Strada Michael-Weiss 10 unde se află un asortiment de stufe prima calitate fine și moderne. Se lucrează costumele cele mai elegante după moda de Paris.

Măsură și croială sigură.

Se primesc ori și ce comande de haine bărbătești, civile și militare, uniforme de studenți cu prețuri moderate. Apelând la sprijinul On. pu-blic, semnez cu toată stima

George Söcs,
 croitor.

(774 10—10).

VÂNZARE OCAZIONALĂ

Cel mai frumos cadou de Crăciun și Anul nou o

Cutie mare de bomboane

originală din Fabrică se capătă a Kor. 250 b. la J. VICTOR, Strada Vămei Nr. 30. (4-6.)

R. TUZA, aurar, Brașov,
 24. Strada Michael-Weiss 24.

Mare magazin în:

clasornice de aur și argint, precum și

: obiecte de aur și argint :
 cu preț moderat.

Reparaturile se efectuează prompt și sol'd.

Garanție reală.
 (872,7—12.)

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
 se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.